

e-manet

üç aylık elektronik Kutsal Kitap ve tanrıbilim dergisi
Sayı 14 – Nisan-Haziran 2008

DÜŞÜNCE

Li-derkenar: *Bir Motivasyonun Soyağacı*
Charles E. Faroe

3

Tamam mı? Devam mı? Dünya Görüşünün Değişimi (2. Bölüm)
Steven K. Mittwede

4

KİTAP

Üçlü Birlik'e Körü Körüne mi İnanıyoruz?
Charles E. Faroe

7

İslam ve Hıristiyanlık'ın Üçlü Birlik Öğretisi
Larry Poston

9

TARİH

Farklılıkların Savunulması - Dünyanın Yaşı Tartışması (3. Bölüm)
Caroline Brown

13

Kilise Tarihinden Alıntılar

16

HİZMET

İyi Ekipler Kurmak: Warren Bennis'den Gözlemler
Warren Bennis

17

KAYNAK

Lord Foulgrin'in Mektupları
Randy Alcorn

18

"Birçok tanık önünde benden işittiğin sözleri, başkalarına da öğretmeye yeterli olacak güvenilir kişilere emanet et."

— 2. Timoteos 2:2

e-manet

e-manet Türkiye’de hazırlanarak Türk kilise önderlerine ücretsiz olarak gönderilen üç aylık e-posta Kutsal Kitap ve tanrıbilim dergisidir.

e-manet, 2. Timoteos 2:2’deki sürecin gerçekleşmesine araç olmayı amaçlamaktadır. Yarının önderlerini donatacak olan bugünkü Türk kilise önderlerinin donatılmasına katkıda bulunmak istiyoruz.

Bu derginin iki ana hedefi vardır: olgunlaşma ve hizmet.

Dergide benimsenen iki temel değer vardır: üstün nitelikli içerik ve okuyucuların yararı.

Kilise önderlerinin eleştirel düşünme, düşüncelerini net bir biçimde belirtme ve farklı görüşleri sevgiyle hoş görmenin yanı sıra, Kutsal Yazılar’a göre değerlendirme kapasitelerini geliştirmeleri can alıcı önem taşır. Bu derginin böyle bir gelişim sürecine yarayacak yapıcı bir ortam sağlayacağını umuyoruz. **e-manet**’in yararlı olması için tepkilerinizi, isteklerinizi ve eleştirilerinizi bildirmeniz gerekecektir. Bunları e-manet@mail.com adresine iletebilirsiniz.

Li-derkenar

Bir Motivasyonun Soyağacı

✍ Charles E. Faroe

Motivasyon, amaçlanan davranışa yönelirken bize güç veren bir düşüncedir. Yanan fitilin emdiği yağ gibi, motivasyonlarımız davranışlarımıza sinip onları alevlendirir.

Bu yazıda bir misyonerin motivasyonunu inceleyeceğiz.

1890'da, 23 yaşındaki Samuel Zwemer, Osmanlı topraklarına ilk defa ayak bastı. Zwemer, misyonerlik faaliyetlerini yaklaşık kırk yıl sürdürecekti.

Zwemer Müjde'yi Müslüman Araplar'a duyurmaya çağrıldı. Amerika'daki kilisesi bu vizyonunu gerçekçi bulmayınca, Zwemer Arabistan Misyonu kurdu.

Basra, Bahreyin ve Kahire'de çalışan Zwemer Arapça'yı çok iyi öğrenerek Kur'an'ı, İslam bilgilerini ve Müslümanlar'ın kültürünü özenle inceledi. (Zwemer, İslamiyet ve misyon konularını işleyen 37 kitap yazdı.) Aynı zamanda, Zwemer halktan alimlere kadar herkese Müjde'yi anlaşılır bir şekilde iletmek için konuşmalar yaparak ve yazarak canla başla çalıştı.

Zwemer için Araplar sadece "hedef kitle" değildi. Zwemer'in aşağıda aktarılan anısından anlaşılacağı gibi, ilişkilerinde karşılıklı sevgi ve saygı vardı:

[Bahreyin'deki o] ilk yılda kurduğumuz bazı dostluklar onlarca yıl sürdü. İnci tüccarı Hasan Müşerrif bunların birisidir. Asla Hıristiyan olmadı ama başımız derde girdiğinde yardım eden, hakarete uğradığımızda bizi savunan sadık bir dosttu. Kalbi ve hayatı pak bir kişiydi ve hikmetli öğütlerde bulunurdu. Çocuklarımız doğduğunda her birine güzel birer Arapça isim verdi. İki kızımız Katarina ve Rut aynı haftada vefat ettiklerinde öz kardeşimiz gibi acımızı paylaştı.

Zwemer acılara katlandı. 1892'de Zwemer'in kardeşi Peter, Arabistan'daki hizmete katıldı. 1898'de Peter sıtma hastalığına yenilerek vefat etti. 1904'te dizanteriden ölen kızlarının mezarına Zwemer, Vahiy 5:12'ye atfen "Boğazlanmış Kuzu zenginliği almaya layıktır" sözünü yazdırdı. Misyonunun 60. kuruluş yıldönümü için Arabistan'a giden 83 yaşındaki Zwemer, kızlarının mezarını ziyaret ederken, "Biz susacak olsak, bu taşlar 'Müjde Arabistan'da duyurulsun' diye bağıracaktır" dedi (bkz. Luka 19:40).

Peki, Zwemer neden misyoner oldu?

1887'de, kendisi öğrenci olan Robert Wilder, bir kampüste öğrencilerin Müjde'nin duyurulmadığı ülkelere gitmelerini çağıran bir konuşma yaptı. O konuşmayı dinleyen Zwemer kendisini misyonerlik hizmetine adadı. (Hollanda'dan Amerika'ya göç eden bir pastörün 15 çocuğunun 13üncüsü olan Zwemer, doğduğunda annesinin onu misyonerlik hizmeti için Rab'be adadığını ancak yıllar sonra öğrendi.)

Peki, o konuşmayı yapan Wilder'in motivasyonu neydi? 1886'da bir öğrenciler toplantısında kendisini misyonerlik hizmetine adanmıştı. O esnada Amerika'daki kampüslere giderek diğer öğrencilere misyonerlik çağrısında bulunacağına söz vermişti.

Ancak Wilder'in bir problemi vardı: Babası ölüyordu. Ama babası ona "Bırak ölüleri, kendi ölümlerini kendileri gömsün. Sen gidip Tanrı'nın Egemenliği'ni duyur" diyerek oğlunu konuşma turuna gitmeye ikna etti (bkz. Luka 9:60).

Peki, oğlunu böylece salıveren babanın motivasyonu neydi? Zaten babası, Royal Wilder, Hindistan'da misyonerlik yapmıştı. Ama o neden misyoner olmuştu?

Ne yazık ki, bu kısa yazıda bu motivasyonun soyağacını daha fazla izleyemeyiz. Ama kuşaklardan geri gidersek sonunda, "seçilmişler uğruna her şeye dayanıyorum. Öyle ki, onlar da sonsuz yüceliğin yanısıra Mesih İsa'da olan kurtuluşa kavuşsunlar" diyen Pavlus'a geliriz (2Ti.2:10).

Basın ve toplumda dolaşan iddialara göre, misyonerlerin çirkin motivasyonları vardır: Yüklü maaş karşılığında ülkeyi önce zayıflatmak, sonra da ele geçirmek niyetindedirler.

Ne yazık ki, Hıristiyanlık tarihinde "misyoner" adını taşıyan herkes iyilik yapmamıştır. Oysa, Pavlus'tan günümüze dek –Türkiye'deki şehitlerimiz ve baskı gören diğer Rab'bin hizmetkârları dahil olmak üzere – sayısızca samimi misyonerin motivasyonu, "Siz beni seçmediniz, ben sizi seçtim. Gidip meyve veresiniz, meyveniz de kalıcı olsun diye sizi ben atadım" diyen Rab İsa Mesih'ten almıştır (Yu. 15:16).

Tamam mı? Devam mı?

Dünya Görüşünün Değişimi

(2. Bölüm)

✍ Steven K. Mittwede

Devam!

Muhakkak ki gerçeği, Hıristiyanlık'ta evrensel olarak kabul edilen inanç bildirgelerine göre doğru sayılan doktrinleri, bilmiyorsak gerçeğe göre yaşayamayız. Bununla beraber dünya görüşümüz Kutsal Kitap'a göre olacaksa, Kutsal Kitap'ın içerdiği gerçek üzerinde temellendirilmesi gerekir. Ancak Tanrı Sözü'nü okuyarak, O'nu derin derin düşünerek ve lütfekâr olan Kutsal Ruh'un gücüyle bu gerçeği elde edebiliriz.

Bundan dolayı bir kişi iman eder etmez, onda mucizevi bir şekilde mükemmel bir dünya görüşü oluşmaz. Kutsallaşmanın bir süreç olması gibi, kapsamlı, tutarlı ve mantıklı bir dünya görüşü edinme de bir süreçtir. Mesih İsa'da olan bizlerin olası değişimimiz, düşüncemizin yenilenmesiyle olur (Rom.12:2). Bu yenilenme salt Tanrı'nın Kutsal Kitap'ta bize verdiği gerçeği benimsemekle gerçekleşir. Sonuçta bize gerekli olan, yani hedeflediğimiz şey, dünyayı, insanları, kendimizi ve Tanrı'yı Tanrı'nın gördüğü biçimde görebilmektir.

Karakter Eleştirisi

Dünya görüşümüzde bir değişim olacaksa, özellikle bu makalenin 1. bölümünde sözünü ettiğimiz “yüreğe yerleşen” şeyleri tespit etmek zorundayız. İç varlığımızın derinliklerinde, bilinçaltımızda değişmesi gereken birçok sorun yatar. Özellikle Tanrı, kendimiz, kurtarıcımız, dünyamız ve düşmanımızla ilgili benimsemiş olduğumuz pek çok düşüncemiz vardır. İçinde yaşadığımız toplumdaki birçok “ileti” gelir ve bunların büyük bir kısmı Tanrı Sözü'ne aykırı olabilir. Bunları nasıl tespit edip değiştirebiliriz?

Burada büyük bir iddiada bulunayım: dünya görüşlerimizle ilgili olan değişim sorununun temelinde karakter yatmaktadır. Bu makalenin bu bölümü ve sonraki bölümlerinde, karakterle ilgili olan şu konuları işleyeceğiz:

1. Tanrı'nın karakteri
2. Kendi doğal karakterimiz
3. Mesih İsa'da olan yeni karakterimiz
4. Dünyanın asıl karakteri
5. Şeytan'ın karakteri ve çalışma (saldırı) tarzı

Biz bu karakterlerle ilgili gerçekleri benimsedikçe, düşünceler, değerler, bakış açısı ve tutumlarımızda değişiklikler olacaktır. Yalnız burada vurgulamak istediğim kelime “*benimsedikçe*”dir. Bu, etkin bir fiildir. Yakup 1:22-25'de yazılı olduğu gibi:

Tanrı sözünü yalnız duymakla kalmayın, sözün uygulayıcıları da olun. Yoksa kendinizi aldatmış olursunuz. Çünkü sözün dinleyicisi olup da uygulayıcısı olmayan kişi, aynada kendi doğal yüzüne bakan kişiye benzer. Kendini görür, sonra gider ve nasıl bir kişi olduğunu hemen unuttur. Oysa mükemmel yasaya, özgürlük yasasına yakından bakıp ona bağlı kalan, unutkan dinleyici değil de etkin uygulayıcı olan kişi, yaptıklarıyla mutlu olacaktır.

Burada söz edilen yasa, Musa'nın getirdiği Kutsal Yasa değildir. O Yasa, “Mesih'in gelişine dek... eğitmenimiz oldu. Ama iman gelmiş olduğundan, artık Yasa'nın denetiminde değiliz” (Gal.3:24-25). Artık Yasa'nın köleleri değil, Tanrı'nın oğullarıyız (Gal.4:3-7). Oğulları olarak bizim Yasa altındaki mahkûmiyetimiz kaldırıldı; artık bizi özgür kılan yeni bir yasa vardır. Şöyle ki: “Böylece Mesih İsa'ya ait olanlara artık hiçbir mahkûmiyet yoktur. Çünkü yaşam veren Ruh'un yasası, Mesih İsa sayesinde beni günahın ve ölümün yasasından özgür kıldı.” (Rom.8:1-2). Tanrı'nın oğulları olarak tabii ki O'nu tanıyoruz. Ama O'nu tanımak yolunda daima bir ilerleme ve gelişme söz konusu olmalıdır. Tanrımız kimdir?

Tanrı'nın Karakteri

Tanrı'nın karakteri dipsiz bir kuyudur. Sonsuza dek bile araştırsak çalışmalarımız tükenmez, son bulmaz. Buna karşın Tanrı'nın karakterinin en önemli yönlerini, Tanrı'nın ne olduğu ve ne olmadığını, özetlemekte fayda vardır. Ayrıca ele aldığımız bağlamdan dolayı bazı öğretiler daha çarpıcı gözükülebilir.¹ Aşağıda bağlamımıza göre kısa bir liste çıkarmaya çalıştım.

- Tanrı'nın var olması herhangi bir şarta, başka bir varlığa ya da maddeye bağlı değildir.* Tanrı'nın türetilmemişliği (İng. aseity), O'nun belki de en önde gelen niteliğidir. Musa'nın sorusuna cevaben Tanrı'nın kendisini tanımladığı ad "Ben Ben'im" idi (Çık.3:14). İsa da bir grup Yahudi'ye şöyle söyledi: "Size doğrusunu söyleyeyim, İbrahim doğmadan önce ben varım" (Yu.8:58). Ne söylemek istediğini çok iyi anladıkları için onu taşlamaya kalktılar.
- Tanrı tutarlıdır, kaprisli değildir.* Kendi karakterine aykırı davranamaz. Her Şeye Gücü Yeten Tanrı her şeyi yapamaz. Örneğin, Tanrı haksızlık etmez (Yas.32:4), kötülükle ayartılmadığı gibi kendisi de kimseyi ayartmaz (Yak.1:13), adaletsizlik yapmaz (İbr.6:10) ve yalan söylemesi olanaksızdır (İbr.6:18).
- Tanrı'nın karakterinin farklı yönleri her zaman dengededir.* Örneğin, adaleti lütfunu çiğneyemez, sevgisi kutsallığını rafa kaldıramaz, merhameti doğruluğunu silemez, gazabı iyiliğini geçersiz kılamaz vs. (bkz. Nah.1:2,7; Yu.3:36 ve 1Yu.4:7-8).
- Tanrı hem aşkın hem de içkindir.* Yani, sınırsız ve yüce olmasına karşın Tanrı insanlık tarihine müdahale edip insanlarla ilgilenir, hatta onlar için mucizeler yapar (bkz. Yşu.3:5; 24:17; Mez.40:1-2; 47:2; Yer.32:17-20). Tanrı, kendi Sözü ve Ruhunu aracılığıyla insanlarla iletişim kurabilir ve dolayısıyla kişisel bir şekilde tanınabilir.
- Tanrı'nın her şeye egemen olmasına karşın kadercilik yoktur.* Her insanın hayatı yalnızca bir alnyazısından ibaret değildir. İnsanların eylemleri ve kararları, hem zaman içinde hem de sonsuzluk boyutunda nihai olarak fark yaratır (bkz. Mez.69:6; Yşa.3:14; 5:24; 14:22-24; Yer.32:17-20; 2Se.1:6-10).
- Tanrı tektir ama yalnız değildir; O'nda hem birlik var hem de çokluk.* İsa, Yasa'nın Tekrarı 6:4'ü alıntılıyarak Markos 12:29'da dedi ki, "Tanrımız Rab tek Rab'dir." Ayrıca, İsa'nın imanlılar topluluğuna verdiği son buyruk şöyledir: "Bu nedenle gidin, bütün ulusları öğrencilerim olarak yetiştirin; onları Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un adıyla vaftiz edin" (Mat.28:19). Demek Kutsal Kitap ışığında, üç ezeli ve ebedi kişiliğiyle, yani kendisini Baba, Oğul ve Kutsal Ruh olarak açıklayan tek Tanrı'ya inanırız. Üçlü Birlik'te, bize örnek olan kusursuz paydaşlık, sevgi, iletişim ve işbirliği vardır (Yar.1:26; Yu.17:23; 2Ko.13:14). Hatta Mesih İsa'da olduğumuz için bu güzel ayrıcalıklara çağrımız vardır. Bundan sonraki kısımda bu düşüncenin önemini özetleyeceğiz.

Tanrıbilim ve Üçlü Birlik: Bazı Çarpıcı Gözlemlerin Kısa Bir Özeti

Bazı Hıristiyanlar, Üçlü Birlik'ten bahsederken sanki bu doktrinden rahatsız olup utanç duyuyor gibi görünür. "Biz bunu pek anlamıyoruz" diye kekeleyip "ama imanla kabul ediyoruz" diyerek geçiştirirler. Bir yere kadar bu doğru bir tespit olabilir, ama çoğu zaman böyle konuşanlar bu doktrinin değerini ve güzelliğini idrak etmiş değildirlere. İskoçyalı tanrıbilimci Thomas Torrance bu son derece önemli konuyu şöyle vurgular: "Üçlü Birlik doktrini, Hıristiyan tanrıbiliminin merkezi dogması, Tanrı bilgimizin temel grameridir."² Aynı kaynakta yazar Darrell Johnson, Üçlü Birlik konusunda şu sonuçlara varır:

Evrenin merkezinde bir ilişki var. Bildiğim en esas gerçek odur.

Evrenin merkezinde bir çevre var. O ilişki içinden sen ve ben yaratıldık ve kurtulduk. Ve o ilişki için sen ve ben yaratıldık ve kurtulduk! Ve anlaşılıyor ki o ilişkinin üçlüğü vardır. Bir de o çevre bir Üçlü Birlik çıktı. Gerçekliğin merkezi Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'tur.

Kaçınılmaz ki, Tanrı'yı Üçlü Birlik olarak düşünmek kamçılayıcıdır. Bir de doğru yapılsa, çok canlandırıcıdır. Ama inkâr da edilemez ki, tek Tanrı'yı üç olarak ve üçü bir olarak düşünmek gerçekten zor bir iştir.³ (vurgu benim)

Buna karşın ümitsizliğe kapılmamalıyız. Bu işin zor olması iki gerçeği ortaya koyar: kendi sınırlılığımız ve Tanrımız'ın büyüklüğü. Alister McGrath'in keskin anlayışını irdeleyerek Üçlü Birlik'in tanrıbilimimizde kapladığı yeri ve görevi idrak etmeye çalışalım:

Teoloji, bizlere Tanrı'nın nitelikleri hakkında bir fikir vermektedir. Bizi öylesine etkiler ki, teolojinin işaret ettiği bu Tanrı'yı tanıyana ve O'nunla karşılaşana dek zihinlerimiz ve yüreklerimiz rahat etmez. Üçlü Birlik öğretisi, Tanrı'yı sınırlayıp sınırlamadığımızı; O'nu tüm doluluğuyla algılayıp algılamadığımızı; tapınmamızın bizi yaratan, kurtaran ve bize her zaman destek olan bu muhteşem Tanrı'ya layık olup olmadığını kendi kendimize sormaya yöneltir.

Müjdeci Hıristiyanlar için, Üçlü Birlik öğretisinin işlevlerinden birisi, bu Tanrı'yı tasvir etmek bize bir görüntüsünü sağlamak ve Tanrı'nın kendisinden değil, ama O'nu kavrayışımız konusunda bizi doyumsuz kılmaktır. Düşüncelerimizi ve yaşamlarımızı Tanrı'nın bu gerçek haline uyarlayana dek bu doyumsuzluk sürecektir. Tanrı'yı yüceltmek ve O'ndan zevk almak için, Tanrı'ya atfettiğimiz sınırlamaları bir kenara bırakmamız ve Tanrı'yı olduğu gibi tanımamız gerektiğine inanıyoruz.⁴

Tabii ki Tanrı'nın karakteri hakkında kitaplar dolusu teoloji yazılabilir, yazıldı bile. Örneğin, Hıristiyan düşünür Anselm (1033-1109), Tanrı'nın varlığı için meşhur varlıkbilimsel (ontolojik kanıt) argümanı ile Tanrı'nın karakterini şöyle özetler: "Daha yücesi kavranılamayan varlık Tanrı'dır."⁵

Dip Notlar:

- ¹ Bize karşı çıkan insanlar, (Kutsal Kitap'ın vahyine göre) belirli yanlış düşüncelerle saldırıyor. Arap Yarımadası'nda çalışan Rab'bin hizmetkârı Samuel Zwemer, İslamiyet'in tanrıbilimsel yaklaşımını *The Moslem View of God: An Essay on the Character and Attributes of Allah according to the Koran and Orthodox Tradition* adlı eserinde ele almıştır. Bu kitap Hıristiyanlık ile İslamiyet'in tanrıbilimlerinin birbirinden ne kadar farklı olduğunu göstermektedir.
- ² Torrance'ın bu sözü, Darrell Johnson'un *Experiencing the Trinity* (Vancouver, British Columbia: Regent College Publishing, 2002, s. 60) adlı kitabında alıntılanmıştır. Orijinali şöyle: "The doctrine of the Trinity is the central dogma of Christian theology, the fundamental grammar of our knowledge of God."
- ³ a.g.e., s. 37.
- ⁴ "Trinitarian Theology", *Where Shall My Wond'ring Soul Begin?: The Landscape of Evangelical Piety and Thought*, Mark A. Noll ve Ronald F. Thiemann, ed., (Grand Rapids, Michigan: Eerdmans, 2000, s. 56-57).
- ⁵ Anselm'in bu sözü, Michael Wittmer'in *Heaven is a Place on Earth: Why Everything You Do Matters to God* (Grand Rapids, Michigan: Zondervan, 2004, s. 38) adlı kitabında alıntılanmıştır.

03-18-1998

Hocam, Üçlü Birliğe inandığımıza göre bize Üçlü İnanlıları demeleri daha doğru olmaz mı?

Üçlü Birlik'e Körü Körüne mi İnanıyoruz?

✍ Charles E. Faroe

Hıristiyan olarak, Üçlü Birlik inancımıza karşı çıkan bir Müslüman'ı nasıl yanıtlamalıyız?

Dr. Larry Poston "İslam ve Hıristiyanlık'ın Üçlü Birlik Öğretisi" adlı makalesinde bu soruya etraflıca bir yanıt verir. Dr. Poston, genel bir okuyucu kitlesi için yazdığı makalesini e-manet e-posta dergisi için Türkçeleştirmemize izin vermiştir. Bu nezaketi için kendisine şükran borçluyuz. Poston'un yazısına bir giriş olarak, bu sorunun Türkiye'deki bazı boyutlarını ortaya koyan somut bir örnek sunmak istiyorum.

Gayet tabii, "Üçlü Birlik inancına karşı çıkan bir Müslüman'a nasıl bir yanıt verilir?", Türkiye'de yaşayan Hıristiyanlar için hiç de teorik bir soru değildir. Her ne kadar "Üçlü Birlik" bizim için teolojik tartışma konusu değil, önünde hayranlıkla titredığımız yüce Tanrımız'ın sıfatı olsa bile, Müslümanlar (kendi inançlarına aykırı olduğu için) bu kutsal inancımıza karşı çıkmaktan çekinmemektedir.

Nitekim son dönemde eski Diyanet İşleri Başkanı Süleyman Ateş, *Vatan* gazetesinde yayımlanan köşe yazılarında, Hıristiyanlık'ın Üçlü Birlik inancını eleştirmeyi uygun görmüştür.

Sn. Ateş'in Üçlü Birlik'le ilgili bazı düşünceleri aşağıdaki alıntılarda ilginize sunulmaktadır.

*Üçlü Birlik inancı "büyük bir karışıklık içindedir. Bu konuda en uzman Hristiyan teologların da kafası karışıktır. Hristiyanlar tarafından yazılıp 1994'te İstanbul'da basılan 'Hristiyan İnancı' adlı kitapta üçleme inancı şöyle açıklanmaktadır: 'Üçlü Birlik'te, tek bir Tanrı'ya ibadet ederiz. Peder ayrı bir kişidir, Oğul ve Kutsal Ruh ayrı birer kişidir. Ama Peder, Oğul ve Kutsal Ruh'un tek bir tanrılık niteliği, eşit onuru ve bir arada ebedi görkemi vardır. Üçlü Birliğe inanmak, tek bir tanrının varlığına inanmaktır. Ancak üç farklı kişinin başlangıçtan beri, aynı tanrısız yaratılışı paylaştıklarına da inanmak gerekir.'*¹

*"...Hristiyanlar bunu aklın kavrayamayacağı, sadece inanmak gerektiğini söylerler. Böylece akıl almaz inancı körü körüne kabul ettirmek isterler."*²

*"...bir inancın mantıklı olup olmadığını saptamak bilimin gereğidir. Üçleme, bizim inancımıza terstir. Kanıtı da yoktur. Üç ayrı şey, ezelden beri tanrılık doğasına sahip olamaz. Hem Allah bir olacak hem de üç ayrı varlık olacak. Üç varlık da doğasında tanrılık taşıyacak ve üçü de aslında bir olacak. Eğer sizin mantığınız bunu kabul ediyorsa bana da açıklayın da lütfen aydınlanayım...[B]ilimsel verilere göre Hz İsa, üçlemeyi getirmedi, öğütledi. Çünkü kendisi bir Yahudi çocuğudur. Bir din adamı olarak yetişmişti. Büyüdüğü ortamda üçleme inancı yoktu ki böyle bir inancı çevresine öğütlesin."*³

Üçlü Birlik'le ilgili yorumlarıyla Hıristiyanlık'ı "aşağılama amacını" taşımadığını belirten Süleyman Ateş, aynı zamanda "Biz yazarız, eleştiri hakkımızdır. Kendi halkımızın batıl inanç ve uygulamalarını da eleştiriyoruz" diyerek Hıristiyanlar'ın Üçlü Birlik inancını "batıl inanç" olarak tanımlamış oldu.⁴

Sn. Ateş'in eleştirisi hakkında birkaç gözlemlerde bulunmak istiyorum.

Öncelikle, Üçlü Birlik'in "akıl kavrayamayacağı" veya "akıl almaz" bir inanç olması utanç verici değildir. Bizim Tanrımız akıl almaz yüceliktedir. Nitekim Mezmurlar'da "RAB büyüktür, yalnız O övgüye yaraşıktır, Akıl ermez büyüklüğüne" diyor (Mez.145:3, vurgu eklenmiştir). Lütufkâr Rabbimiz vahiy yoluyla gerçek Tanrı bilgisine nasip olmamıza izin vermiştir. Bu denli aşkın yücelik karşısında, aklımızın vahyedilen her şeye rahatça ermesi beklenmemelidir. Gerçeği söylemek gerekirse, Müslüman arkadaşlarımız da aklın kavrayamayacağı ilahiyat konularından arı değillerdir. Örneğin, *Diyanet* dergisinin kader konusunu işlediği bir makalede, ilahi irade ile insani iradenin arasındaki zor anlaşılan ilişkinin İslam tarihinde yol açtığı çelişen kader anlayışları özetlenmektedir. Söz konusu makalenin sonuç kısmında şöyle bir öğüt de yer almaktadır: "Yapmış olduğumuz bu izahlar her ne kadar ispat niteliğinde gözükse de tümüyle kavramak muhakememizin sınırını aşmasından dolayı mümkün değildir. Bu sebeple yapabileceğimiz en uygun şey, kavrayamadığımız mevzuları Allah'ın hikmetine (ilmine) havale edip itimad ederek inanmaktır."⁵ Açık ki, Sn. Ateş'in Hıristiyanlar'a mal ettiği, "akıl kavrayamayacağına sadece inanmak" gereğini Müslümanlar da bazen duyar.

Sn. Ateş'in Üçlü Birlik eleştirisi hakkında bulunmak istediğim ikinci gözlem şudur: vahiy söz konusuyken alçakgönüllülükle bilim, mantık ve kanıt unsurlarına uygun bir düzeyde başvurmaya özen göstermeliyiz. Sn.

Ateş'in, "...bir inancın mantıklı olup olmadığını saptamak bilimin gereğidir" demesi biraz şaşırtıcıdır. Gayet tabii, Kutsal Kitap'ı araştırırken bilimsel bir tutarlılık ve titizlik yararlıdır. İlahiyatla ilgili bir görüş savunurken de Kutsal Kitap'tan alınan kanıtlar da gereklidir. Üstelik Rabbimiz vahyi bize yazılı metin olarak iletmeyi uygun gördüğüne göre, (herhangi bir metin analizinde olduğu gibi) bu metnin anlamını kavramaya çalışırken, akla ve mantığa başvurmamız gerekmektedir. Ama mantığa bağımsız ve mutlak bir yetki vererek, "Kutsal Kitap'ın bu doktrini mantıksızdır, kabul edilemez!" demek imanlı olarak haddimizi aşar. *Bilim, mantık ve kanıt* gibi düşünsel imkânlarla Tanrı'nın vahyi olan ayetlerin geçerliliğini yargılamak için değil, vahyin doğru anlaşılması ve uygulanması için başvurulmaktadır.

Başka bir eserinde Sn. Ateş, kendi inancı açısından İncil'in tahrif edilmediğini, kaybolmadığını, hükmünün de kaldırılmış olmadığını savunarak, Hıristiyanlar'ın kendi Kutsal Yazıları'nı uygulamaları gereğine değinmiştir. Söz konusu eserinde Sn. Ateş Kur'an'ın "De ki: Ey Kitap ehli, siz Tevrat'ı, İncil'i ve Rabbi'nizden size indirileni uygulamadıkça bir esas üzerinde değilsiniz" (5:68) anlamına gelen ayetini yorumlayarak şunu yazmıştır: "Şimdi eğer Kur'an indiği sırada Tevrât ve İncil muharref, aslı yok ve Kur'an onları tamamen neshetmiş, ortadan kaldırmış ise nasıl yahûdilere, Tevrât'ın hükmünü uygulamaları; hıristiyanlara İncil'in hükmünü uygulamaları ve genel olarak Kitâp ehline, Tevrât ve İncil ve Rablerinden kendilerine indirileni uygulamaları emredilir? Olmayan, yahut neshedilen şey nasıl uygulanır?"⁶

Burada kendi dini inancından yola çıkarak ileri sürdüğü yorum uyarınca Sn. Ateş, Hıristiyanlar'ın kendi Kutsal Kitapları'nı okurken vahiy ile meşgul olduklarını doğrulamaktadır. Kaldı ki, Üçlü Birlik inancını körü körüne kabul etmiş değiliz, vahiy yoluyla öğrendiğimiz doktrini alçakgönüllülükle benimsemekteyiz.

Son olarak, Üçlü Birlik'i kabul etmek İsa Mesih'e iman edenlere nail bir deneyimdir. Sn. Ateş'in Üçlü Birlik'e inanmaması için en geçerli gerekçesi, bence, "Üçleme, bizim inancımıza terstir" şeklindeki cümlesinde bulunur. Sn. Ateş Hıristiyan değil, Müslüman'dır. Gerçi, Sn. Ateş'in Üçlü Birlik öğretisinin "büyük bir karışıklık içinde" ve Üçlü Birlik doktrinini anlatan "en uzman Hristiyan teologların da kafası karışık" olduğunu söylemesini insafsız buluyorum. Üçlü Birlik Hıristiyanlık'ın konseyleri ve inanç bildirgelerince sahih bulunan temel bir doktrinidir. Neredeyse iki bin yıl boyunca vahyin anlamını ciddiyetle ve adanmışlıkla araştıran insanların abesle işgal olduklarını ima etmek, bana hakkaniyetli bir değerlendirme gibi gelmiyor. Ama İncil'e göre, İsa Mesih'e iman etmemiş, Kutsal Ruh'tan yeniden doğmamış kişi "*Tanrı'nın Ruhu'yla ilgili gerçekleri kabul etmez. Çünkü bunlar ona saçma gelir, ruhça değerlendirildikleri için bunları anlayamaz*" (1Ko.2:14). Bu sebepten ötürü bir Müslüman'ın Üçlü Birlik öğretisini "akla yakın" bulmasını herhalde beklememeliyiz.

Müslüman-Hıristiyan ilişkilerini birçok önemli eserde irdeleyen Kenneth Cragg, "Vahiy olarak nihai otorite sayılan Kutsal Yazılar'ın bir araya geldiği bir durumda, aralarında seçmek veya müzakere yapmak için, mantık makbul bir mahkeme sağlamaz. Tersine, çelişki içinde kalan unsurları doğrulamak için keyfi bir şekilde uygulanır..." demiştir.⁷ Polemiğe güvenmektense, Rab'be yaraşır tanıklar olmaya özen gösterelim. İncil'in, "*Mesih'i Rab olarak yüreklerinizde kutsayın. İçinizdeki umudun nedenini soran herkese uygun bir yanıt vermeye her zaman hazır olun. Yalnız bunu yumuşak huyla, saygıyla yapın. Vicdanınızı temiz tutun. Öyle ki, Mesih'e ait olarak sürdürdüğünüz olumlu yaşamı kınayanlar size ettikleri iftiradan utansınlar*" (1Pe.3:15-16) şeklindeki talimatının doğrultusunda yaşadıkça, Üçlü Birlik olan Tanrımız kendi varlığını kalplerde ispatlayacaktır.

Dip Notlar:

¹ Süleyman Ateş, "Hıristiyanlığın Üçleme İnancı" (2007).

<<http://w9.gazetevatan.com/haberdetay.asp?tarih=15.06.2007&Newsid=123786&Categoryid=4&wid=31>> [15 Haz 2008].

² Süleyman Ateş, "Bir inancı körü körüne kabul etmek" (2007).

<<http://w9.gazetevatan.com/haberdetay.asp?tarih=16.06.2007&Newsid=123926&Categoryid=4&wid=31>> [16 Haz 2008].

³ Süleyman Ateş, "Hıristiyanlığın Üçleme İnancı" (2008).

<<http://w9.gazetevatan.com/haberdetay.asp?Newsid=170996&Categoryid=4>> [4 Nisan 2008].

⁴ a.g.e.

⁵ Süleyman Ateş, "İslâm'da Kader Anlayışı", Diyanet, Kasım 2001,

<<http://www.diyaret.gov.tr/turkish/DIYANET/2001aylik/kasim/inanc.htm>>

⁶ Süleyman Ateş, *Kur'ân-ı Kerîm'in Evrensel Mesajı, Yeniden İslâma I* (İstanbul: Kur'an Okulu Yayıncılık, 1997), s. 36.

⁷ Kenneth Cragg, *The Arab Christian: A History in the Middle East* (Louisville, Kentucky: Westminster/John Knox Press, 1991), s. 76.

İslam ve Hıristiyanlık'ın Üçlü Birlik Öğretisi

 Larry Poston
(Nyack College)

 YYY

1. Yüzyıllar boyunca, Hıristiyan-Müslüman ilişkilerini zorlayan en büyük sorunlardan biri, tek olan Tanrı'nın, Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un tam olarak açıklanamayan ilişkisi içinde var olduğunu öğreten Üçlü Birlik konusu olmuştur. Bizler Tanrı'nın sözüne olan inancımıza ve onun yorumlanışına dayanarak bu kavramın doğru olduğunu kabul ederiz. Bu kavramla ilgili sorunlar, gizeme açıklık getirme gayretiyle "benlik", "ifade", "işlev" ve "biçim" gibi ifadeler kullandığımız zaman başgösterir. Bu sözcükler Üçlü Birlik olan Tanrı'nın özünü asla açıklamamakla birlikte, inancımıza karşı çıkan Müslüman din savunucularının eline de koz vermektedir.
2. Müslümanlar Üçlü Birlik öğretisine çeşitli nedenlerden ötürü karşı çıkar:
 - a. Bu öğretinin tevhid inancını, yani Tanrı'nın mutlak birliği öğretisini ihlal ettiğine inanırlar. Müslümanlar tutucu biçimde tek tanrıdır ve Üçlü Birlik inancının Hıristiyanlar'ın putperest uygarlıkların çoktanrıçılığından etkilendiğinin göstergesi olduğunu düşünür. Müslüman bir kimse için bu şıktır, yani Tanrı'nın uluhiyetini başkalarıyla "paylaştığına" inanmaktır. Bu durum, birçokları tarafından İslam'da "bağışlanamaz günahlar" arasında sayılır.
 - b. Üçlü Birlik'in ikinci üyesine verilen unvandan ileri gelen "Oğulluk" kavramı Müslümanlarca küfür sayılır, zira onlara göre bu ifade, Baba Tanrı'nın İsa'nın annesi Meryem'le cinsel ilişki kurduğunu ima etmektedir.
 - c. Bazı Müslümanlar Üçlü Birlik'in Baba Tanrı, Meryem Ana ve Oğul İsa'dan oluştuğunu düşünür, böylece bir kez daha putperest inançların "ilahi aile" düşüncesine gönderme yapar.
 - d. En önemlisi Üçlü Birlik öğretisi Kur'an tarafından su götürmez bir biçimde inkâr edilir: "Andolsun, 'Allah, Meryem oğlu Mesih'tir' diyenler kesinlikle kafir oldu" ... "Andolsun, 'Allah için üçüncüsüdür' diyenler kafir oldu. Halbuki bir tek ilahtan başka hiçbir ilah yoktur. Eğer dediklerinden vazgeçmezlerse andolsun onlardan inkar edenlere elbette elem dolu bir azap dokunacaktır" (Sure 5:17, 73).

"Yahudiler, 'Üzeyr Allah'ın oğludur' dediler. Hıristiyanlar ise, 'İsa Mesih Allah'ın oğludur' dediler. Bu onların ağızlarıyla söyledikleri (gerçeği yansıtmayan) sözleridir. Onların bu sözleri daha önce inkar etmiş kimselerin söylediklerine benziyor. Allah onları kahretsin. Nasıl da haktan çevriliyorlar!" (Sure 9:30).

Peki Hıristiyanlar, inançlarına karşı çıkan bir Müslüman'a nasıl yanıt vermelidir?

3. Hıristiyanlar, her şeyden önce Üçlü Birlik kavramını bütünüyle anlamanın olanaksız olduğunu, bu yüzden bunu açıklamanın ve tartışmanın son derece zor olduğunu alçakgönüllülükle kabul etmelidir. Teolog Louis Berkhof'un yazdığı gibi, "Üçlü Birlik bir gizemdir . . . bazı ilişkiler ve açıklama biçimleriyle ifade edilmeye çalışılır, ancak asıl özü anlaşılmazdır" (*Systematic Theology*, s. 87).
4. Üçlü Birlik öğretisinin, Kutsal Kitap'taki belli başlı metinlerin incelenmesinden *türeyen* bir öğreti olduğunu kabul etmeliyiz. "Üçlü Birlik" ifadesi, Kutsal Kitap'ın hiçbir yerinde geçmez. Bu öğretinin, Müslüman uzmanların da yaptığına benzer bir süreçle, sistematik teolojinin uygulanması sonucunda oluştuğunu söyleyebiliriz. Kur'an içindeki metinler de yorumlarıyla birlikte verilmediğinden, Müslüman uzmanlar belli başlı anlamlara ulaşmak için özel yorumlama teknikleri kullanır. Bu bağlamda önce Kur'an'a bakılır. Uzmanların, yorumcuların, bir şûrâ ya da benzeri kişilerin uzlaşısı (*icmâ*) sonucunda belirli metinlerin yorumlarına ulaşılır. Bazı yerlerde, "kıyas muhakemesi" (*kıyâs*) ve hatta (İslam tarihinde belli zamanlarda) "bağımsız muhakeme" (*ictihâd*) uygulanabilir. Bu yüzden, Kur'an okuyan eğitimsiz bir Müslüman belirli metinleri kendi başına anlamayabilir ama bu metinlerin çeşitli

açıklamaları (*tefsir*) geliştirilmiş olur. Örneğin, 97. Sure'de geçen "Kadir Gecesi" (*laila al-qadr*) ifadesini ele alalım. İslam teolojisinde bu surenin Kur'an'ın o gece, yani Ramazan'ın 27'sinde ya da 29'unda indirildiğini gösterdiği öğretilir. Fakat surenin hiçbir yerinde Kur'an'dan söz edilmez; metin "*Inna anzalnahü fi laila al-qadr*" biçiminde olup "-hu" eki 'o' anlamındadır. Bunun Kur'an olarak tanımlanması uzmanlarca kabul edilmiş bir yorumdan ibarettir. Hıristiyan uzmanlar da benzer bir işlemle Kutsal Kitap'tan Üçlü Birlik öğretisine ulaşmıştır.

5. Hıristiyanlar, Kutsal Kitap'ın şu anda olduğu haliyle, Tanrı'nın tüm insanlığa hitap ettiği hatasız ve tamamen gerçek olan sözü olduğu varsayar. İşte *bu* konu Müslümanlar ile Hıristiyanlar arasındaki başlıca ayırım noktasıdır. Eğer Kutsal Kitap doğru değilse (Müslümanlar'ın inandığı gibi bozulmuş ya da bilerek değiştirilmişse ve Tanrı'nın mutlak biçimde doğru vahyi değilse), o zaman biz Hıristiyanlar'ın Üçlü Birlik ya da herhangi başka bir konu hakkında söyleyeceğimiz çok az şey vardır. Fakat Kutsal Kitap'ın tamamen yanlışsız olduğundan emin olan Hıristiyanlar'a göre, Üçlü Birlik öğretisi Kutsal Kitap metinlerinin düzenli açıklamasının sonucu olup Üçlü Birlik'in doğru olmaması halinde bu metinler tümüyle anlamsızdır.
6. Üçlü Birlik öğretisini savunurken hangi ayetleri örnek verebiliriz? Benim önerilerim aşağıdadır. Hıristiyanlar Kutsal Kitap'ın, yani hem Eski hem de Yeni Antlaşma'nın temel öğretisinin Tanrı'nın tekliği olduğunu belirtmeyi çoğu kez ihmal eder. Yasa'nın Tekrarı 6:4'teki *Şema* (tanıklık) metni, tüm Hıristiyanlar tarafından kabul edilir: "*Dinle, ey İsrail! Tanrımız RAB tek RAB'dir*". Tanrı'nın tekliği, Yeni Antlaşma'da da tekrar tekrar vurgulanır:
 - Markos 12:28-29: "*Onların tartışmalarını dinleyen ve İsa'nın onlara güzel yanıt verdiğini gören bir din bilgini yaklaşıp O'na, 'Buyrukların en önemlisi hangisidir?' diye sordu. 'İsa şöyle karşılık verdi: 'En önemlisi şudur: "Dinle, ey İsrail! Tanrımız Rab tek Rab'dir."*"
 - Romalılar 3:30: "*Çünkü sünnetlileri imanları sayesinde, sünnetsizleri de aynı imanla aklayacak olan Tanrı tektir.*"
 - 1. Korintliler 8:4: "*Putlara sunulan kurban etinin yenmesine gelince, biliyoruz ki, "Dünyada put bir hiçtir" ve "Birden fazla Tanrı yoktur".*
 - Efesliler 4:4-6: "*... herkesin Tanrısı ve Babası birdir.*"
 - 1 Timoteos 2:5-6: "*Çünkü tek Tanrı ve Tanrı'yla insanlar arasında tek aracı vardır.*"
 - Yakup 2:19: "*Sen Tanrı'nın bir olduğuna inanıyorsun, iyi ediyorsun. Cinler bile buna inanıyor ve titriyorlar!*"

Hıristiyanlar'ın başlaması gereken nokta budur. Bu bakımdan bizler de Müslümanlar kadar tektanrıcımız.

7. Daha sonra tek Tanrı'nın özüne bakmalıyız. O kimdir? Neye benzer? **Sonsuz ve Her Şeye Egemen Tanrı'yla ilgili "teklik" düşüncesi, sınırlı insani aklımızda "tekliğin" çağrıştırdığı şeyle aynı mıdır?** Kutsal Kitap'ın belirli metinlerine dayalı yanıtımız, Tanrı'nın tekliğinin insani teklik kavramından **daha üstün** olduğudur, zira gerçekte tek Tanrı, aynı öze sahip olan üç ayrı "kişilikten" oluşmaktadır. Bu üç kişilik her bakımdan; özde, amaçta, istekte, eylemde vs. tektir.
8. Bu temelden sonra, artık Üçlü Birlik öğretisiyle açıklanan Oğul İsa'yla ilgili metinleri ele alabiliriz:
 - a. Yuhanna 1:1-3,14: "*Başlangıçta Söz vardı. Söz Tanrı'yla birlikteydi ve Söz Tanrı'ydı. Başlangıçta O, Tanrı'yla birlikteydi. Her şey O'nun aracılığıyla var oldu, var olan hiçbir şey O'nun olmadığı. ...Söz, insan olup aramızda yaşadı. O'nun yüceliğini Baba'dan gelen, lütf ve gerçekle dolu biricik Oğul'un yüceliğini gördük.*" Metnin bağlamından açıktır ki, burada Mesih olan İsa'dan söz edilmektedir. O'nun başlangıçtan beri var olduğu, Tanrı'yla birlikte olduğu ve Tanrı'nın kendisi olduğu belirtilir. Dünyanın ve geri kalan her şeyin yaratılmasında etkin olmuştur. Zaman ve mekanda belirli bir anda Hıristiyanlar'ın beden alma diye tanımladığı olayla "insan olmuştur". O'na Tek ve Biricik Olan'ın yüceliği atfedilmiştir.
 - b. İbraniler 1:1-9: "*Tanrı eski zamanlarda peygamberler aracılığıyla birçok kez çeşitli yollardan atalarımıza seslendi. Bu son çağda da her şeye mirasçı kıldığı ve aracılığıyla evreni yarattığı kendi Oğul'yla bize seslenmiştir. Oğul, Tanrı yüceliğinin parıltısı, O'nun*

varlığının öz görünümüdür. Güçlü sözüyle her şeyi devam ettirir. Günahlardan arınmayı sağladıktan sonra, yücelerde ulu Tanrı'nın sağında oturdu. Meleklerden ne denli üstün bir adı miras aldıysa, onlardan o denli üstün oldu. Çünkü Tanrı meleklerin herhangi birine, 'Sen benim Oğlum'sun, Bugün ben sana Baba oldum' Ya da, 'Ben O'na Baba olacağım, O da bana Oğul olacak' demiş midir? Yine Tanrı ilk doğanı dünyaya gönderirken diyor ki, 'Tanrı'nın bütün melekleri O'na tapınsın.' Melekler için, 'Kendi meleklerini rüzgar, Hizmetkârlarını ateş alevi yapar' diyor. Ama Oğul için şöyle diyor: 'Ey Tanrı, tahtın sonsuzluklar boyunca kalıcıdır, Egemenliğinin asası adalet asasıdır. Doğruluğu sevdin, kötülükten nefret ettin. Bunun için Tanrı, senin Tanrın, Seni sevinç yağıyla Arkadaşlarından daha çok meshetti.'" Bu metinde Tanrı'nın Oğlu'ndan söz edilir; fakat elbette bu bedensel anlamda bir oğulluk değildir, zira Baba Tanrı madde değil, ruhtur (Yuhanna 4:24). Oğul İsa, Baba'nın varlığının tam görünümüdür ve Baba Tanrı'nın kendisi tarafından "Tanrı" diye çağrılır. O'na, Tanrı olarak tapınılmalıdır.

- c. Yuhanna 10:30: "**Ben ve Baba biriz.**" İsa burada kendisi ile Baba Tanrı arasındaki asıl birliği açıklamaktadır.
 - d. Yuhanna 12:44-45: "İsa yüksek sesle, 'Bana iman eden bana değil, beni gönderene iman etmiş olur' dedi. **Beni gören beni göndereni de görür.**" İsa, burada bir kez daha kendisi ile Baba Tanrı'nın özdeşliğini belirtir.
 - e. Romalılar 9:5: "Büyük atalar onların atalarıdır. **Mesih de bedence onlardandır. O her şeyin üzerinde hüküm süren, sonsuza dek övülecek Tanrı'dır! Amin.**" Burada Tanrı'nın esiniyle Elçi Pavlus, İsa Mesih'ten "her şeyin üzerinde hüküm süren Tanrı" olarak söz eder.
 - f. Titus 2:13: "Bu arada, mübarek umudumuzun gerçekleşmesini, ulu **Tanrı** ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in yücelik içinde gelmesini bekliyoruz." Pavlus, bir kez daha İsa Mesih'in "ulu Tanrı ve Kurtarıcı" olduğunu söyler.
 - g. 2 Petrus 1:1: "**Tanrımız** ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in doğruluğu sayesinde bizimkiyle eşdeğer bir imana kavuşmuş olanlara..." Burada bir başka elçi Petrus'un, Tanrı'nın esiniyle, İsa'ya "Tanrı ve Kurtarıcı" unvanları verdiğini görüyoruz.
9. Bunun ardından Üçlü Birlik öğretisiyle açıklanan Kutsal Ruh'la ilgili metinlere bakalım:
- a. Elçilerin İşleri 5:3-4: "Petrus ona, 'Hananya, nasıl oldu da Şeytan'a uydun, Kutsal Ruh'a yalan söyleyip tarlanın parasının bir kısmını kendine sakladın?' dedi... 'Sen insanlara değil, **Tanrı'ya** yalan söylemiş oldun.'" Burada Tanrı'nın esiniyle Elçi Petrus, Kutsal Ruh'u Tanrı'yla eşit tutar. Kutsal Ruh'a yalan söyleyen, Tanrı'ya yalan söylemiş olmuştur, demektedir.
 - b. Mezmurlar 139:7-10: "Nereye gidebilirim senin Ruhun'dan, Nereye kaçabilirim huzurundan? Göklere çıksam, oradasın." Burada Kutsal Ruh'un, Tanrı'ya özgü olan "her yerde bulunma" sıfatına sahip olduğuna ilişkin göndermeler vardır.
 - c. 1. Korintliler 2:10-11: "Oysa Tanrı Ruh aracılığıyla bunları bize açıkladı. Çünkü Ruh her şeyi, Tanrı'nın derin düşüncelerini bile araştırır. İnsanın düşüncelerini, insanın içindeki ruhundan başka kim bilebilir? Bunun gibi, **Tanrı'nın düşüncelerini de Tanrı'nın Ruhu'ndan başkası bilemez.**" Burada Pavlus, Kutsal Ruh'un Tanrı'nın kendisinin asli unsuru olduğunu ve Baba Tanrı'nın düşüncelerini bildiğini belirtir.
 - d. Yaratılış 1:2: "Yer boştu, yeryüzü şekilleri yoktu; engin karanlıklarla kaplıydı. **Tanrı'nın Ruhu suların üzerinde dalgalanıyordu.**" Burada Kutsal Ruh'un ezelden beri var olduğu ve dünyanın yaratılışında yer aldığı söylenmektedir.
 - e. Eyüp 33:4: "**Beni Tanrı'nın Ruhu yarattı, Her Şeye Gücü Yeten'in soluğu yaşam veriyor bana.**" Burada Tanrı'nın Ruhu, Her Şeye Gücü Yeten'le eşit tutulur ve insanların yaratıcısı olarak tanımlanır.
 - f. Yuhanna 3:5-6, Titus 3:5-6: "İsa şöyle yanıt verdi: 'Sana doğrusunu söyleyeyim, bir kimse sudan ve Ruh'tan doğmadıkça Tanrı'nın Egemenliği'ne giremez. Bedenden doğan bedendir, **Ruh'tan doğan ruhtur...**" "Ama Kurtarıcımız Tanrı iyiliğini ve insana olan sevgisini açıkça göstererek bizi kurtardı. Bunu doğrulukla yaptığımız işlerden dolayı değil, kendi merhametiyle, yeniden doğuş yıkamasıyla ve Kurtarıcımız İsa Mesih aracılığıyla üzerimize

bol bol döktüğü Kutsal Ruh'un yenilemesiyle yaptı.” Bu metne göre, insanların yeniden doğuşu Kutsal Ruh aracılığıyla gerçekleşir. Böylece ruhları dirilir. Ruhsal bakımdan ölü ve Tanrı'nın gazabı altında kalacağı yerde, beden, can ve ruhları birlik içinde olarak yozlaşmadan kurtulmuş insanlar haline gelirler. Kutsal Ruh bu yenilenmeyi sağlarken İsa Mesih'le birlikte etkindir.

- g. Romalılar 8:11: “*Mesih İsa'yı ölümden diriltten Tanrı'nın Ruhunu içinizde yaşıyorsa, Mesih'i ölümden diriltten Tanrı, içinizde yaşayan Ruhuyla **ölümlü bedenlerinize de yaşam verecektir.***” Ruh, yalnızca ruhsal yenileme sırasında değil, nihai dirilişte de etkindir. Diriltme gücü olanın yalnızca Tanrı olduğu da herkes tarafından bilinen bir gerçektir.
- h. 2 Korintliler 3:18: “*Ve biz hepimiz peçesiz yüze Rab'bin yüceliğini görerek yücelik üstüne yücelikle O'na benzer olmak üzere değiştiriliyoruz. **Bu da Ruh olan Rab sayesinde oluyor.***” Pavlus, burada Kutsal Ruh'un RAB Tanrı'ya eş olduğunu net bir şekilde açıklar.
- i. İbraniler 9:14: “*Öyleyse **sonsuz Ruh** aracılığıyla kendini lekesiz olarak Tanrı'ya sunmuş olan Mesih'in kanının...*” Burada İbraniler'in yazarı “sonsuz Ruh'tan” söz eder.
10. Hristiyanlar, yukarıda verilen ayetlerin anlamını Üçlü Birlik öğretisi olmaksızın açıklayamaz. Yüzlerce insanı ve yüzlerce yılı alan bir süreç boyunca, bu kavram dikkatli ve özenli bir şekilde biçimlendirilmiştir. Yine de tam bir alçakgönüllülikle itiraf etmeliyiz ki Hristiyan inanç bildirgelerinin hiçbiri Tanrı hakkındaki tüm gerçeği yansıtmaz, çünkü insanlar tarafından tasarlanan hiçbir bildirge bunu yapamaz. İnsan olarak, Tanrı'nın bize Kutsal Kitap'ta açıkladıklarına sadık kalmak üzere, yapabileceğimiz en iyi açıklamayı bu şekilde yapmış bulunmaktayız.
11. Müslümanlar'a Hristiyanlar'ın Üçlü Birlik öğretisinin doğru anlaşıldığı takdirde şirk (İslam'ın baş günahı) olmadığını ısrarla belirtmeliyiz. Hristiyanlar üç tanrıya inanmaz. Tanrı'nın tek olduğu Hristiyan inancının temel ve taviz verilmeyen bir ilkesidir. Aynı zamanda tek Tanrı'ya “ortak” da koşmayız (şirk'in özü). Biz, iki “ortağı” olan tek bir Tanrı olduğunu söylemiyoruz. Söylediğimiz şudur: **Tanrı'nın tekliği, teklik hakkındaki insani algımızın ötesine geçer. Tanrı, Üçlük'te varlığını sürdürür, bununla birlikte O tektir. O'nun tekliği, ilahi bir üçlükten oluşur ve bu üçlük özde tek bir varlıktır. Tek olan Tanrı'dan başka tanrı yoktur.**

“Üçlü Birliği aklınızla kavramaya
çalışırsanız çıldırırsınız.
Ama, Üçlü Birliğe inanmazsanız,
kurtulamazsınız.”

~ Richard Corley ~

Farklılıkların Savunulması - Dünyanın Yaşı Tartışması (3. Bölüm)

✍️ Caroline Brown

🗨️ YYY

Yaratılış konusunda önde gelen iki büyük Hıristiyan görüşü hakkındaki üç makalenin sonuncusunda, bu görüşlerle ilgili bazı sorunları ve bu görüşlerin Kutsal Kitap'la tutarlılığını incelemeye devam ettikten sonra her şeyi birkaç sözle sonlandıracağız.

Takvim Gün görüşü ve evrenin görünen yaşıyla ilgili sorun

En son yapılan kozmolojik hesaplamalar, evrenin 13-17 milyar yaşlarında olduğunu tutarlı bir biçimde göstermektedir. Bazı yıldızların gezegenimizden milyonlarca ışık yılı uzaklıkta oldukları anlaşılmaktadır. Çağdaş kozmolojik bulguların birçoğunu, yaratılış öyküsünü desteklediğini düşünerek kabul eden Gün-Yaş görüşü savunucuları için bu durum herhangi bir sorun teşkil etmese de¹, Takvim-Gün görüşünde olanlar için bir kaygı unsuru oluşturmaktadır. Eğer evrenimiz gençse ve bir ışık yılı, ışığın bir yılda katettiği mesafeyi gösteriyorsa, yıldızları nasıl görebiliyoruz?² Geçmişte başvurulmuş, fakat günümüzde genel olarak rağbet görmeyen bir açıklama, ışığın Riemann yüzeyleri (eğik uzay) boyunca hareket etmesiyle ilgilidir. Şu an için en genel olarak kabul gören açıklama ise, Tanrı'nın yıldızlardan gelen ışığı hareket halindeyken yarattığıdır. Ne var ki, bu da bazı sorunları beraberinde getirir, zira yıldızlardan gelen ışık sadece fotonlardan ibaret olmayıp yıldızın geçmiş öyküsünü de ortaya koymaktadır; örneğin yıldızın dönüş hareketi yapmakta olduğunu gösterebilir ya da bir patlamaya eşlik eden değişiklikleri içinde barındırabilir. Bu, fosillerle ilgili olan tartışmadakine benzer bir sorunu ortaya çıkarır: Tanrı, henüz var olmamış bir yıldızdan henüz gerçekleşmemiş bir dizi olayı açıklayan bir mesaj yaratır mı? Sonuç olarak yıldızları nasıl görebildiğimizi açıklamaya yönelik başka savlar ortaya atılmıştır. Bunlar şu iki ana kategoriye ayrılır:

1. ışık her zaman aynı hızda hareket etmemiştir.
2. zaman değişmez değildir.

Einstein'ın görecelik kuramları, ışığın çekim kuvvetiyle bükülebileceğini ve zamanın hız ve çekim kuvvetiyle değişebileceğini öğretmektedir. En çok kabul gören son kuram, Humphreys'in kozmolojik çekim kuvveti bozunum kuramıdır.³ Humphreys, evrenin dünyaya yakın bir noktadan başlayıp altı günlük yaratılış süresinde hızla genişlediğini ve genel görecelik kuramlarına göre bu genişlemenin ve bağlantılı çekimsel etkilerin genişleyen evrende yıldızlarda zamanın hızlı olmasına ve dünyada yavaş olmasına yol açtığını öne sürer. Bazıları bu kuramı benimsediyse de bazı çevrelerden ağır eleştiriler de almıştır.⁴ Örneğin Batten'ın sözleri yerindedir; "Bu her ne kadar heyecan verici bir haber olsa da, kusurlu insanlığın bütün kuramları, veriyle ne kadar uyumlu olursa olsun, gözden geçirmelere ve yeni keşifler ışığında değiştirmeye ya da terk edilmeye açıktır."⁵

Takvim-Gün ya da Gün-Çağ görüşleri Kutsal Yazılar'dan ödün veriyor mu?

Takvim-Gün görüşü, en basit haliyle kabul gören Kutsal Kitap yorumuyla uyumludur. Ne var ki, bu görüşün taraftarlarından bazıları, Kutsal Kitap'a ilişkin kendi yorumlarını açıklamak ve desteklemek amacıyla kapsamlı modellere başvururlar. Modeller Kutsal Kitap metninin birebir yorumundan çıkarılmış olmasına rağmen, bunun ötesine geçer. Örneğin, Henry Morris⁶ Büyük Tufan öncesindeki dünya ikliminin atmosferin üstündeki su buharı katmanının neden olduğu sera etkisi yüzünden rüzgarların ya da yağmurun

iklimsel etkileri olmaksızın tümüyle ılık olduğunu söyler (Yar.1:6 ve 2:5'e dayanarak). Daha sonra Yar.1:9-10'dan yola çıkarak, denizler (çoğul) var olduğundan ve Tanrı'nın suların "bir yere toplanmasını" söylediğinden, dünya üzerindeki ya da içindeki bütün suların yeraltı oluklarından ve haznelerinden oluşan karmaşık bir yapıyla birbirine bağlantılı olduğu sonucuna varır. Bu su kanalları (muhtemelen jeotermal enerjiyle güçlenerek), ırmakları ve su kaynakları için gereken bütün suyu oluşturdu (Yar.2:5-6). Büyük Tufan'la birlikte su buharı örtüsü ve yer altı kaynakları serbest kaldı. Bu olay yalnızca küresel bir tufana yol açmakla kalmadı, ayrıca küresel sarsıntıların, yağmurun ilk kez görünmesi dahil hava koşullarındaki kalıcı değişimin ve bu arada dinazorların neslinin tükenmesine kapı açan Buzul Çağ'ın başlamasına neden oldu. Bütün bunlar ilginç bir kuram oluşturmaktadır, ancak bu ve bağlantılı savlar, Kutsal Kitap metnine eklentilerden ibaret olan varsayımlardır ve Kutsal Kitap gerçekleri olarak öğretilmemelidir.

Gün-Çağ görüşü, Kutsal Kitap metnine "dalkavukluk" yapmakla suçlanır. Bu suçlamayı çürütmek için belli başlı bazı savları önceki makalede kısaca sunmuştum. Bu görüşün büyük bir savunucusu olan Ross'un, önde gelen birçok Hıristiyan kuruluş ve bireyden sessiz destek aldığını belirtmek isterim.⁷ Örneğin, Hugh Ross'un Gün-Çağ görüşünü savunan kitapları, saygın bir uluslararası Hıristiyan müjdeleme kuruluşu olan Navigators'un yayım kuruluşu olan Navpress tarafından basılmaktadır ve Campus Crusade uzun yıllardır web sayfasında Hugh Ross'un önemli bir makalesini yayımlamaktadır.⁸ Uluslararası Kutsal Kitap'ın Yanılmazlığı Konseyi (1982), "İmanlıların kendi aralarında bir fikir birliğine varamadıkları dünyanın yaşı konusu açık bırakmıştır".⁹ Çoğunlukla Genç Dünya görüşüne taraftar olan bazı büyük Protestan kuruluşların teologları, birçok gözden geçirmenin ardından Kutsal Yazılar'ın farklı bir yoruma açık olduğu ve bu konunun imanlıları bölmesine izin verilmemesi gerektiği sonucuna vardılar. Böyle kuruluşların bazılarında iki alıntı vereyim sizlere.

Westminster Teoloji Okulu:

Augustinus ve fakülte üyelerimizin saygıdeğer öğretmeni E. J. Young'la birlikte biz, Yaradılış 1. bölümdeki yaratılış günlerinin uzunluğun yorumunun kesin bir yaklaşımla Tanrı'nın yanıtlamaya niyet etmediği, hatta yanıtlanamayacak bir konulardan olabileceğini fark ediyoruz. Böyle olması gerektiğinde ısrarcı davranmak, Tanrı'dan bize bahşetmek istemediği bir vahyi inatla talep etme ve Kutsal Kitap dünya görüşünü Tanrı'nın ağzından çıkmamış sözlerle biçimlenmiş silahlarla savunma tehlikesine yaklaşmaktır.¹⁰

Amerikan Presbiteryen Kilisesi:

Bu konunun tarihsel gelişimini incelediğimizde,...günlerin uzunluğu konusu üzerinde Kilise tarihi boyunca oldukça fazla fikir ayrılığı olduğu açıktır...Gerçek şudur ki, Kilise, görünen ve görünmeyen her şeyin Tanrı tarafından yaratıldığını tek bir sesle ilan ederken, Üçlü Birlik ya da Mesih'in kimliği gibi konularda vardığı fikir birliğini yaratılış günlerinin doğası ve uzunluğu konusunda sağlayamamıştır. Bu durum, "Kutsal Yazılar'daki her şey kendi içinde aynı şekilde yalın olmadığı gibi herkes için de açıklıkta değildir" diyen Westminster bilginlerinin haklı olduğunu göstermektedir. İnanıyoruz ki, bu komitenin bir uzlaşmaya varmamasının nedeni de budur. Her birimizin görüşü hakkında daha iyi bir anlayışa sahip olduk, birbirimizin samimiyetine daha derin bir saygımız vardır... Doğru yaratılış görüşünü destekleyen yukarıdaki ifadeyi onaylamakla birlikte, iyi niyetli kişiler arasında yaratılış kayıtlarının yorumuyla ilgili bazı konularda fikir ayrılığı olabileceğini kabul ediyoruz. Kiliseyi de, bu dürüst farklılıkları kabul etmeye, sabırla, güçle ve birbirimizin görüşlerine saygıyla bu konuları incelemeyi sürdürmeye çağırıyoruz.¹¹

Sonuç

Yaratılış 1. bölümde kaydedilen olayların en basit yorumu, yaratılışın Tanrı tarafından altı takvim gününde tamamlandığıdır. Ne var ki, bu yorumla bağlantılı olan hem bilimsel hem de yorumsal güçlükler, tarih boyunca Hıristiyanlar'ın farklı yorumları dikkate almasına neden olmuştur. Kozmoloji ve jeolojideki ilerlemeler ışığında modern bilim çağı, daha uzun bir sürede gerçekleşmiş akıllı bir tasarıma dair kanıtlar sunar ve böylece Takvim-Gün yorumunu tekrar gözden geçirmek üzere nedenler öne sürer. Kutsal Kitap metnine sadık kalmamız temel bir önem arz ederken, bilimsel kanıtlardan ya da Kutsal Kitap yorumlarından gelen varsayımlara dayalı kuramların yanılabilirliğini ve her zaman değiştirilebileceğini aklımızda tutmalıyız.

Eğer bilimsel gözlemlerle ya da kuramlarla daha büyük bir uzlaşmayı mümkün kılan Kutsal Kitap yorumları varsa, Kutsal Kitap yorumunun güvenilir ilkeleriyle desteklenip desteklenmediklerini görmek için onları incelemeye istekli olmalıyız. Eğer yorumumuz yaratılmış evrendeki gözlemlerle uyumsuzluk içindeyse özellikle dikkatli olmalıyız. Bu durum, birçok insanın Kutsal Kitap'ı ciddiye almasını zorlaştıran bir tökezleme engeli yaratır. Ayrıca bu tavır, yaratılışın Tanrı'nın yüceliğini ve görünmeyen niteliklerini, sonsuz gücünü ve Tanrılığını beyan ettiğini açıklayan Kutsal Yazılar'a aykırı sayılabilir (Mez.19:1-4; Rom.1:18-22). Tanrı'nın yalan söylemediğini bildiğimizden, yaratılıştaki görülen genel vahiy ve Kutsal Yazılar

birbiriyle çelişkili olamaz. Eğer yaratılışla ilgili gözlemler doğru yorumlanırsa, Kutsal Yazılar'ın güvenilir bir yorumuyla tutarlı olmalıdır.

Özet olarak, Takvim-Gün görüşündeki büyük bir sorun, Kutsal Kitap kayıtlarına karşı olanların bilimi yanlış yorumladığını göstermeye çalışan Genç Dünya taraftarı bilim adamlarının varlığına rağmen, bilimsel bulgularla çelişkili olmasıdır. Bunu desteklemek için bu bilim adamları bilimsel gözlemlerle ilgili kendi kuramlarını ve açıklamalarını geliştirdiler. Bu kuramların bazıları o kadar önemli sayılır ki “Kutsal Kitap'ın desteklediği tek görüş” olarak yüceltilir ve sağlam öğretinin sınavları olarak kullanılır. Genel olarak bu kuramlar birçok Hıristiyanla birlikte bilim topluluğunun da tepkisini çekmektedir. Gün-Çağ görüşü, aslen daha esnektir ve kabul gören bilimsel bulgularla genel bir uzlaşma içindedir. Her ne kadar Kutsal Kitap'ı bilimsel verilere uydurmakla suçlansa da, birçok Protestan kuruluş, birebir bir yorum olmasa da hâlâ güvenilir yorumsal ilkelerle uyumlu olduğunu kabul eder. Ne var ki, her iki görüşle ilgili olarak özellikle yıldızların ve gezegenlerin yaşı, Günaha Düşüş'ten önce hayvanların ölümü ve Tufan'ın kapsamı hakkında hâlâ önemli sorunlar vardır.

Bu konu hakkında bizimkinden farklı bir yorumu destekleyenlere karşı anlayışlı ve saygılı olmamızı ümit ediyorum. Kendi görüşlerimizi başkalarına zorla kabul ettirmeye çalışmayalım, fakat imanlıları Tanrı'nın yüceliğini sergileyen Kutsal Kitap'tan ve bilimden gelen kanıtları kendileri için araştırmaya teşvik edelim.

Dip Notlar:

- ¹ Hugh Ross, *Creator and the Cosmos* (Colorado Springs, Colorado: Navpress, 1993).
- ² Don Batten ve diğerleri genç dünya yaklaşımı altında bu soruyu sorar ve burada ele alınan noktalar hakkında ayrıntılar verirler. Don Batten (editör), Ken Ham, Jonathan Sarfati ve Carl Wieland, “How Can we see Stars in a Distant Universe?” <<http://www.answersingenesis.org/docs/405.asp>> [16 Kasım 2006].
- ³ Don Batten ve diğerleri tarafından özetlenir ve D. Russell Humphreys'in *Starlight and Time* (Green Forest, Arkansas: Master Books, 1994) adlı kitabında sıradan insanın anlayabileceği dilde açıklanır.
- ⁴ Samuel R. Conner and Hugh Ross, “The Unraveling of Starlight and Time” (1999). <<http://www.reasons.org/resources/apologetics/unravelling.shtml?main>> [16 Kasım 2006].
- ⁵ Don Batten (editor), Ken Ham, Jonathan Sarfati, and Carl Wieland *How Can We See Distant Stars in a Young Universe?*
- ⁶ Henry M. Morris, *Genesis Record* (Grand Rapids, Michigan: Baker, 1988).
- ⁷ Bu bireylere örnekler şu kaynakta verilmişti: “Notable Christians Open to An Old Earth Interpretation”. <http://www.geocities.com/vr_junkie/NotableOldEarthCreatinists.htm> [6 Ocak 2007].
- ⁸ Dr Hugh Ross'un “The Creation Debate Controversy” makalesi 1995'ten beri Hıristiyan Önderlik Hizmeti'nin (Campus Crusade for Christ'in bir alt hizmet grubudur) web sayfasında yayınlanmaktadır. <<http://www.leaderu.com/real/ri9403/date.html>> [7 Kasım 2006].
- ⁹ Bu, Craig Rusbult tarafından derlenen bir web sayfasında verilen konferansın genel editörü olan Norman Geisler'den bir alıntıdır. “Inerrancy and Science”, <<http://www.asa3.org/asa/education/origins/icbi.htm>> [10 Aralık 2006].
- ¹⁰ “Westminster Theological Seminary and the Days of Creation”, <<http://www.wts.edu/about/beliefs/statements/creation.html>> [10 Kasım 2006].
- ¹¹ Amerika Presbiteryen Kilisesi Yönetim Komitesi, “Report of the Creation Study Committee” (2000). <http://www.reasons.org/resources/apologetics/pca_creation_study_committee_report.shtml> [10 Nov. 2006].

Kilise Tarihinden Alıntılar

Her ne kadar Tanrı'nın sözü kadar yetki sahibi olmasa da, Tanrı halkı, kilise tarihi boyunca başkalarının da anlayıp itaat edebilmesi için Tanrı'nın sözlerini akılda kalacak biçimde bildirme ve açıklama yoluna başvurmuştur. Akılda kalıcı bazı alıntılara aşağıda yer verilmektedir; kilise önderleri tarafından söylenen bu sözlerin, yüceltmeyi arzuladıkları Rab hakkında daha büyük bir anlayış ve bağlılık yaratacağına inanıyoruz.

“Birikmiş suçların Tanrı'nın merhametinden daha fazla değildir; maruz kaldığın yaralar Yüce Hekim'in iyileştiremeyeceği kadar ağır değildir.”

— *Yeruşalimli Cyril (y. 315-386)*

“Işık içinde duran kişi karanlığı nasıl göremiyorsa, gözlerini Mesih'e dikmiş kişi abesle iştilal etmez.”

— *Nissalı Gregorius (y. 330-395)*

“Kendini az düşünen nerede olursa olsun huzur içinde kalır.”

— *Abba Poemen (4. veya 5. yüzyılda manastırda yaşayan bir rahip)*

“Kilise, dalgaları anımsatan hayatın baskılarınca sarsılan büyük bir gemi gibidir. Görevimiz, gemiyi terk etmeyerek rotamızdan sapmamaktır.”

— *Bonifacius (675-754)*

“Müjde'yi her zaman ilet; gerekirse kelimeler kullan.”

— *Assisili Francis, (1182-1226)*

“Bilgince kitaplara sahip olan bir bilgisiz olma hatasına düşme”

— *Erasmus (1466-1536)*

“Tanrı'nın Sözü'nden sonra, övgüyü en çok hak eden şey müziktir.”

— *Martin Luther (1483-1546)*

“Birtakım yüzeysel izlenimler aracılığıyla edinilen dini inanç, zorluklarla sınınanca çabukça yok olur.”

— *Jonathan Edwards (1703-1758)*

“Hıristiyanlık'a doğan güneşe inandığım gibi inanıyorum: onu gördüğüm için değil, onun aracılığıyla herşeyi görebildiğim için ona inanıyorum.”

— *C.S. Lewis (1898-1963)*

“Mesih dirildiyse, başka neyin önemi var? Oysa Mesih dirilmediyse, başka neyin önemi kalır?”

— *Jaroslav Pelikan (1923-2006)*

İyi Ekipler Kurmak

Warren Bennis'ten Gözlemler

Warren Bennis, Güney Kaliforniya Üniversitesi'nde İş İdaresi Bölümünde Profesör Doktor'dur. Önderlik, değişimi benimsetme, ortaklıklar ve ekipler hakkında düzinelerce kitaba imzasını atmıştır.

Tanrı, Mesih'in öğrencilerini ikişer ikişer göndererek gruplar aracılığıyla da insanlar arasında etkin olmak istediğini gösterdi. İmanlılar topluluğunun en verimli hali, her üyenin etkin katkıda bulunduğu, diğer üyelerden güç ve teşvik aldığı, tek bir beden olarak çalıştığı zamandır. Aynı durum, müjdeleme, küçük gruplara yönelik hizmet, eğitim ve çocuk hizmeti gibi görevleri kilise nezdinde yürütmek üzere çalışan ekipler için de geçerlidir. Kilise önderliğinin önemli görevlerinden ve becerilerinden biri de, ekipleri oluşturmak ve bu ekiplerin hizmetlerini yerine getirmek üzere birlikte verimli çalışmalarını sağlamaktır.

İyi bir ekibin ne olduğunu ve nasıl çalıştığıyla ilgili Bennis'in dikkate değer görüşleri aşağıda verilmiştir:

- İyi bir ekip, görevine adanmış ve görevini yerine getirecek beceriye sahip insanlardan oluşur. Bu beceriye, özgün düşünme ve göreve farklı açıdan yaklaşabilme gibi nitelikler dahildir. Ayrıca, ekip üyeleri görevin yerine getirilme sürecini adım adım izlemeye istekli olmalıdır. Her bir ekip üyesi, görevi herkes için kolaylaştıracak yeteneklere sahip olmalıdır. İyi bir ekibin üyeleri, oluşan sorunlardan ötürü birbirini suçlamak yerine, sorunları çözmeye odaklanan kişiler olmalıdır.
- İyi bir ekip, ekip üyelerinin tüm yeteneklerini ve deneyimlerini iyi kullanan bir hizmetkârı olan güçlü önderlere sahiptir. Ekibi göreve odaklar ve bir yandan dikkat dağıtan şeyleri ortadan kaldırırken diğer yandan grubun umudunu canlandırır. Ekibin başarısını takdir etmekte cömerttir. Önder, üyelerin, başkalarının rızasına bağlı olmadan kendi alanlarında serbestçe çalışabilmeleri için onlara görece bir özerklik sağlar.
- Ekip üyeleri birlikte nasıl çalışılacağını bilir. Görevi, kendilerinden daha öncelikli tutarlar. Görevi hep birlikte tamamlamak için birbirleri arasındaki sorunları bir kenara bırakmayı bilirler.
- Ekip içerisinde bir iş her zaman, o işe en uygun kişiye verilir. Jim Collins'in dediği gibi "Uygun kişileri otobüsün doğru yerlerine yerleştirin". Güç, yetenekten daha önemli değildir.
- Ekip üyeleri işlerini yapmak için gerekli kaynaklara sahip olmalıdır; hem ruhsal hem de doğal armağanlar da buna dâhildir. İyi ekipler, pek çok fikir üretir ve daha iyileri ortaya çıktıkça eski fikirleri terk etmeye hazırdır. Bilgiyi paylaşır ve bildikleri şeyleri başkalarının da bilmesinden korkmaz.
- İyi ekipler sadece düşünüp tasarlamaz; arzu ettikleri sonucu elde etmek için çalışır.

Lord Foulgrin'in Mektupları

Randy Alcorn

(Multnomah Publishers, 2001)

Randy Alcorn'un bütün kitapları, ister kurgusal öykü ister düzyazı olsun, imanlılara yaşam hakkında şu bakış açısı kazandırmaya yardımcı olmaktadır: cennet ve cehennem anlayışına sahip bir biçimde yaşamak ve Şeytan'ın gerçekliğinin farkında olarak dünyaya kurtuluş müjdesinin duyurulmasına önem vermek.

Alcorn'un iki romanı, C.S. Lewis'in *The Screwtape Letters* adlı kitabına benzer biçimde kaleme alınmıştır. Bunlardan Türkçe'de yayınlanmış olan *İşbane'in Komplosu* burada konu edilen kitabın devamıdır. Her iki kitapta da Alcorn ilginç bir üslup sergiler: kitabın bir bölümünde, bir ailenin yaşamı ile evlilik ve gençlerin eğitimi konularında yaşadıkları iniş çıkışlar konu edilir. Bu bölümü izleyen bölüm, üst rütbeli bir cinin öğrencisine yazdığı ve aile ile gençler hakkında öğrencisine verdiği öğütlerin okuyucuya aktarıldığı bir mektupla sona erer. Mektuplar, insanları ruhsal bakımdan yoldan çıkarmaya çalışan cinlerin düşüncelerini ve stratejilerini açığa çıkarır. Böyle bir yaklaşımın cinleri yücelttiği düşünülmemesi için kazanılan zaferlerle Şeytan'ın ve cinlerinin tasarılarını önleyip iyiliğe çeviren Tanrı'nın mutlak yetkisi açıkça vurgulanır.

Bu kitaplarda Şeytan'ın stratejilerinin ve yaklaşımlarının irdelenmesi, her iki kitabı da değerli kılmaktadır. Lord Foulgrin'in Mektupları'nda vurgulanan şeytani tasarılar aşağıda sıralanmıştır. Burada cinlerin tarafından bakış açısı ele alınmaktadır ve Tanrı "Düşman", insanlar da kurban ya da zararlı olarak ifade edilir. Şeytan'ın, bizler de dahil olmak üzere, bütün insanları Tanrı'ya güvenmekten ve Mesih'i izlemekten alıkoymaya yönelik yöntemlerine dikkat çeker.

1. Zararlıları, teknoloji ve medya gibi kolayca bağlanacakları şeylerle meşgul et. Onları ebedi gerçekleri düşünmekten ve kendilerini değerlendirmekten uzak tut.
2. Bireyin zayıf yönlerine uygun ayartılar hazırla.
3. Zararlılara arzulanı şeyi vermeyi vaat et ama onlara kendi istediğin şeyi ver.
4. Onlar için Kitap'tan daha önemli hiçbir şey yoktur; zararlıyı ondan uzaklaştırmak için her şeyi yap.
5. Genel olarak tartışma, karşılıklı konuşma ve düşünme gibi eylemler amaçlarımıza zarar verici etkenlerdir. Kurbanların düşüncelerinin yüzeyde kalmasını, özellikle işittiklerini papağan gibi tekrarlamalarını sağla.
6. Aile, başlıca saldırı hedeflerimizden biridir. Çocukları Kitap'tan uzak tutmayı amaçla. En büyük arzumuz, anne babaları cahil, kendi derdine düşmüş ve çocuklarından çok kendileriyle ilgilenen kişiler haline getirmektir. Aileyi yok etmenin yöntemleri şunlardır: çocuklara çok fazla serbest zaman ve para sağlayıp hiç sorumluluk yüklememek. Çocukları ailelerinden uzaklaştır, arkadaşlarına ve internete bağlı yaşamalarını sağla.
7. Karanlık, ölüm ve umutsuzluk bizim üçlüğümüzdür. Filmlerdeki ve TV'deki korku ve dehşet öğelerini yavaş yavaş artırarak kurbanları kötülüğe karşı duyarsızlaştır.
8. Zararlının biz yakınında değilken bizi görmesini, fakat yakınındayken görmemesini sağla; her iki durumda da kazanan biziz. Gerçeği her zaman saptır ve gizle.
9. Zararlının "benim" sözcüğünü bol bol kullanmasını sağla. Bu, gerçeği saptırmasına ve sadece kendine odaklanmasına yol açar; dolayısıyla zararlı, "Düşman'ın" dünyadaki egemenliğine karşı çıkar hale gelir.
10. Doğru biçimde değerlendirilen sezgilerin ve arzuların zararlıyı "Düşman'a" yönlendirdiğini unutma. Fakat biz de arzuları yönlendirebiliriz. Arzuları "Düşman" yarattı, ama biz de onları kendi lehimize

çevirebiliriz. Bu nedenle zararlıların kendi bencil arzularına daha fazla odaklanmasını ama bu odaklanmanın onu daha az sonuca götürmesini sağla; arzularını tam olarak karşılayabilecek tek kişinin “Düşman” olduğunu görmelerine izin verme.

11. Marangoz hakkında kötü bir şey söyleme, sadece zararlının O’nu gerçek kimliğiyle tanımaya engel ol. Sahte dinleri ilginç kıl, gerçeği ise sıkıcı ve kötüyümüş gibi göster.
12. Hedefimiz kurbanların sadece kendi verdikleri kararlara güvenmesini sağlamaktır; kendi anlayışları ve kendi algılamaları ön planda olmalı. Kendi anlayışları doğrultusunda gitmenin neden olduğu sefaleti, acıyı ve ıstırabı anımsamalarına ya da anlamalarına izin verme.
13. Zararlıyı, bütün sorunlarının suçlusunun kendisi değil, başkaları olduğuna inandır.
14. Marangoz’un izleyicilerinin, yaşamın, ya “Düşman’a” ya da efendimize boyun eğecek pek çok kararlarla dolu, süregiden bir savaş olduğunu anlamalarına izin verme. Onları, hayatlarında molayı hak ettiklerine inanmaya teşvik et. Zırhlarını giymekten onları alıkoy.
15. Ayrıca kurbanın kendisini yeni bir yaratık olarak görmesine izin verme, yoksa o şekilde davranmaya başlar. Kişisel başarısızlıklarını ve Tanrı’nın bir izleyicisi olarak ne kadar değersiz olduğu fikrinin her zaman aklına gelmesini sağla.
16. Zararlının cennet ve cehennem hakkında düşünmesine izin verme; ya da bu gerçekleri yanlış bir biçimde anlamasını sağla.
17. Kurbanları “Düşman’dan” uzaklaştırmak için müzikten yararlan. Fakat dikkat et, “Düşman” da insanları kendisine çekmek için müziği kullanır.
18. Zararlının onay, sevgi ve kabullenme kazanmak için başka insanları kullanmasını sağla.
19. Zararlılara, günahı akla yatkın hale getirecek bahaneler sun. Vicdanlarını ne kadar sıklıkla göz ardı eder veya açıkça onlara karşı koyarlarsa, bunu yapmak o kadar kolaylaşır. Katılmış bir vicdan bizim için paha biçilmezdir.
20. Kurbanın malı mülkü çoğaldıkça, yeryüzündeki yaşama daha fazla odaklanacaklardır. Mal ve mülkün “Düşman’dan” gelen bir armağan ya da emanet olmak yerine, bir hak olduğunu ve biriktirilmesi, gurur duyulması ve artırılması gereken bir şey olduğunu onlara düşündür.
21. En büyük uğraşımız zararlının aklından gerçeği uzak tutmaktır. Eğer onları “Düşman” ve Kitabı hakkında düşünmekten uzak tutarsan, savaşımız neredeyse kazanılmış demektir.
22. Kurbanın, Kutsal Yazılar’a uymak yerine, kendi içinde daha derin anlamlar aramasını sağlamak değerli bir taktiktir.
23. Zararlıların vasat düzeyde bir ruhsal yaşamla memnun olmalarını sağla. Çevrelerine bu düzeyi teşvik edecek kişiler topla; onları gerçekten seven, gelişmelerini isteyen ve bu yüzden sevgiyle azarlamaya istekli kişileri onların yaşamlarından uzaklaştır.
24. Evlilikleri yok etmek için mümkün olan her şeyi yapmalıyız: ahlâk dışı görseller, cinselliği bir silah olarak kullanmak dâhil her türlü cinsel günah, rüyalar ve evlilikle ilgili gerçekçi olmayan beklentiler, günlük sıkıntıların yığılması, yaramaz çocuklar, geçmiş günahların anımsanması, kötü iletişim alışkanlıkları vs. Çok sayıda fırsatın olduğunu göreceksin ve yapacaklarının ödülü büyük olacaktır!
25. Eşlerin kocalarını gerçekten sevmelerine engel ol. Bunun yerine her birini kocasının kendisine nasıl davrandığına, ona neler sağladığına ve onu nasıl hissettirdiğine odaklanmaya yönlendir. Bu odak, şaşırtıcı biçimde hem kocayı hem de eşini cinsel günaha sürükleyecektir.
26. Hem biz hem de “Düşman” acılarıyla insanları deneriz: “Düşman” onların bu denenmelerden geçmesini ve kendisine daha çok güvenmelerini ister; biz ise denenmeden başarısız çıkmalarını ve “Düşman’ı” terk etmelerini isteriz.
27. Biz istediğimiz sonuçları bolluk döneminde daha kolayca elde ederken, “Düşman” yokluk döneminde daha iyi sonuçlar alır (O’nun zararlılarla daha yakın bir ilişki kurmak ve sadece kendisine güvenmelerini istediğini sakın unutma!). Sıkıntılar zararlının düşüncelerini cennete, yani o korkunç yere daha çok yöneltir!
28. Kurbanlar ruhsal gerçeklikler karşısında çok budala ve kördür, fakat bedenleri fiziksel gerçekliklere duyarlıdır. Bunu sürekli istismar etmeye gayret et.

29. Kurbanların eyleme geçirmediikleri sürece ne düşündükleri o kadar önemli değildir. Örneğin, bir kimse müjdelemenin iyi olduğunu düşünmesine rağmen bunu yapmamak için mazeretler uyduruyorsa biz kazanırız. Marangoz'un izleyicilerinin iyi örnekler olmakla yetinmelerini sağla; Marangoz'un bildirisini paylaşmaktan onları uzak tut. Onlara yavaş hareket etmesini, sözlerini ertelemesini ve zamanın konuşmak için asla uygun olmadığını telkin et.
30. Sahte öğretiler en iyi silahlarımızdan biridir. Bunları kilise içerisinde bile yayarız. Tek bir gerçek üzerine fazlaca vurgu yaparak diğer pek çok öğretiyi ihmal etmek, zararlıları gerçekten uzaklaştırmanın en kolay yoludur.
31. Susuzluklarının gerçek nedenini anlamaktan kurbanları uzak tut. Onlara başka şeylerle kısmi tatminler sağla. "Düşman'a" gerçekten tapınmalarına izin verme, yoksa susuzluklarının ancak O'nunla tatmin edilebildiğini anlarlar.
32. Zararlının yaşamında hem bahaneci hem de suçlayıcı rolünü üstlen.
33. Kurbanların "Düşman'a" itaat etmenin doğru, akıllıca, bilgece ve ödüle layık olduğunu görmelerine izin verme. Bunu zor ya da sıkıcıymış gibi göster.
34. "Düşman'ın" mesajını iletme hizmetinde olanları durdurmak onların yalnızlık, bunalım, verimsizlik ve çekişmelerle çevrelenmelerini sağla. Bu insanları hizmet etmenin maliyeti üzerine odakla, böylece O'na hizmet etmeyi bırakırlar.
35. Dualar "Düşman" için önemlidir, o nedenle dua etmeyi kurbanın zihninde önemsizleştir. O'nun dikkatini dağıt, ona aman verme ve aklına başka şeyler sok. Ona en çok sevinç veren şeylerin, bizim tatsız gösterdiğimiz şeyler olduğu gerçeğini ondan gizle. Kitap'ta geçen sözlerle dua etmesine izin verme; aklından, yüreğinde ve zihninde bir yeri olmayan, kısa, ezberlenmiş sözcükler geçmesini sağla.

İşbane'in Komplosu

Randy Alcorn

Yeni Yaşam Yayınları

<http://www.yyyayinlari.com>'dan temin edebilirsiniz